

JABOK

PŘEDMĚT: SOCIOLOGIE

FORMA STUDIA: KOMBINOVANÉ, 1. ROČNÍK

ZS/LS 2009/2010

VYUČUJÍCÍ: Mgr. Josef Bernard, e-mail: jos.bernard@seznam.cz, tel: 777 149 423

Sylabus kurzu:

co je sociologie, jaké otázky si klade?

Sociální deviace

typy společností, moderní společnost

V čem vidíte hlavní změny na přechodu od tradiční k moderní společnosti?

Objasněte pojem industriální a postindustriální společnost.

Vytváří současný vývoj společnosti nějaká rizika?

sociální stratifikace

V čem se liší životní perspektiva dítěte narozeného v kastovní a v třídní společnosti?

V čem se od sebe odlišují jednotlivé třídy?

O jakých formách sociální nerovnosti se obvykle hovoří?

vzdělání

Jaké jsou hlavní trendy vývoje vzdělanosti?

Jak se liší omezené a rozvinuté jazykové kódy?

Myslíte, že v české republice se uplatňuje Bernsteinova teorie jazykových kódů?

Co znamená Illichův požadavek „osvobodit společnost od školy“?

Jak argumentovat v debatě o vlivu IQ na sociální postavení?

stát, demokracie

Jaké typy demokracie existují?

Jaká jsou hlavní rizika současného demokratického systému?

Vysvětlete hlavní myšlenky teorie krize legitimacy sociálního státu.

práce, nezaměstnanost

Co dává člověku jeho zaměstnání?

Jaké hlavní faktory ovlivňují kariéru žen?

Proč se obecně zvyšuje míra nezaměstnanosti?

rodina

Má „ideální rodina“ i svá negativa?

K čemu slouží společnosti rodina?

Jak se změnila podoba rodiny v moderní společnosti?

Je tradiční rodina spravedlivá?

média

Proč es objevuje názor, že dnes žijeme skrze média?

Jak jsou specifika veřejnoprávní televize?

Zakazovat dětem televizi, nebo ne?

Co je to „masová kultura“?

náboženství

Jak definovat náboženství?

Zkuste najít v dějinách křesťanství příklady na podporu Marxovy teorie náboženství.

A příklady, které ji vyvracejí.

Orientuje se křesťanství na tento svět, nebo na onen svět?

LITERATURA:

Obecné učebnice:

A. Giddens: *Sociologie, Argo, Praha 1999*

J. Keller: Úvod do sociologie, SLON, Praha 2004

R. Havlík: Úvod do sociologie, Karolinum, Praha 1997

J. Buriánek: Sociologie, Fortuna, Praha 2003

O specializovaných učebnicích a monografiích budu informovat v průběhu kurzu.

Požadavky pro zápočet:

odevzdat resumé jednoho ze zadaných textů (max. 1NS = 1800 úhozů)

1. text: Keller, J.: *Stát který rozbil svůj základ*, in: Nedomyšlená společnost, Doplněk, 1992
2. text: Merton, R. K.: *Sociální struktura a anomie*, in: Studie ze sociologické teorie, SLON, 2000
3. text: Beck, U.: Já jsem já: o izolovanosti, společném životě a konfliktech mužů a žen v rámci rodiny i mimo ni. in: Riziková společnost. SLON, 2004. Str. 205-220.

odevzdání vybraného textu: do .....

Ke zkoušce:

písemná práce na zadané téma (do ....) – rozsah cca 3-5 NS

písemný test

Témata písemných prací:

V písemné práci si studenti vyberou a zpracují jedno za zvolených témat:

- a. Z. Bauman: Globalizace. Důsledky pro člověka
Popište nejdůležitější důsledky globalizace podle Baumana a zkuste s nimi polemizovat.
- b. G. Ritzer: McDonaldizace společnosti
Shrňte stručně Ritzerovu tezi o postupující McDonaldizaci společnosti, aplikujte ji na vlastních příkladech a zkuste najít protiargumenty.
- c. J. Keller: Soumrak sociálního státu

Jak vidí Keller budoucnost sociálního státu a jaké vlivy na sociální stát považuje za podstatné?

- d. T. Katrňák: Odsouzení k manuální práci. Vzdělanostní reprodukce v dělnické rodině.
Popište Katrňákovu tezi o tom, proč jsou šance dětí ze vzdělaných rodin o tolik větší než šance dětí z rodin s nižším vzděláním a pokuste se s ní polemizovat.
- e. J. Mander: Čtyři důvody pro zrušení televize
Vyberte si jeden z Manderových důvodů a polemizujte s ním.
- f. E. Kohák: Průvodce po demokracii
Co tvoří podle Koháka centrální prvky demokracie? Zkuste podle jeho tezí posoudit, nakolik je současná společnost demokratická.

Požadavky na zpracování písemné práce:

a: dodržovat standardy uvedené v Metodickém pokynu ke psaní semestrálních, ročníkových, absolventských a bakalářských prací, zejména co se týká práce s literaturou.

b: Práce musí být jasně strukturovaná s ohledem na zvolené téma:

- V úvodní části naznačit, pro si student vybral toto téma, které aspekty problematiky považuje za zajímavé a přínosné, specifikovat, z jakého úhlu pohledu se chce na problém podívat.
- V hlavní části stručně analyzovat zvolenou problematiku a na základě studia literatury nabídnout odpověď na položenou otázku. Zde nejde jen o reprodukci názorů jednotlivých autorů, ale o pokus o vyprofilování vlastního názoru.
- V závěru může být zvolená odpověď konfrontována s názory, které jí neodpovídají.

c: Není možné vycházet jen z jedné publikace. Při rozboru tématu student musí využít minimálně dvou textů od různých autorů, přičemž alespoň jeden z nich nesmí mít učebnicový charakter.